

Септември донесе нови иницијативи за почиста животна средина, поголемо учество на граѓаните во одлучувањето и поодговорна работа на локалните институции. Организациите, грантисти на Цивика мобилитас, работеа на решенија за потребите на своите заедници. Дел од активностите донесоа конкретни резултати, а други отворија простор за дијалог и нови соработки.

Во населбата Зелен Рид во Куманово, [200 домаќинства добија бесплатни канти за селектирање пластика и лименки](#) . Општина Куманово, со поддршка на Центарот за климатски промени (ЦКП), започна со воспоставување систем за примарна селекција, за отпадот да се одвојува уште во домаќинствата.

Едногласно беше [усвоен Патоказот за Зелената агенда за Источниот плански регион 2025–2030](#) , изработен од ЦКП во консултација со општините од регионот. ЦКП и партнерите информираа и за [воспоставувањето на Регионалното партнерство за активно следење на Зелената агенда за Западен Балкан на локално ниво](#) , доброволна и неформална платформа за соработка.

Центарот за ресурси во животна средина (РЕЦ), во партнерство со Еко логик и Флорозон, по тримесечен процес на селекција на органски отпад го искористи компостот за раззеленување на училишта. На 15 септември **компостот беше употребен во ООУ „Јан Амос Коменски“**, а на 16 септември учениците од **ООУ „Аврам Писевски“** го искористија природното ѓубриво за својата [билна градина](#) и училишниот двор.

Активноста, поддржана од општина Карпош, е дел од проектот „Граѓански активизам за остварување на циркуларна економија во управувањето со органски отпад“.

Центарот за младински активизам КРИК, во соработка со ЈЗУ Психијатриска болница Скопје, реализираше **пет практични [работилници со пациенти во Дневната болница](#)** и обука за

практичната примена на принципите на зелената социјална работа
, вклучително и хортикултурна терапија.

Во Валандово, при [акцијата за пошумување](#) кај црквата „Св. Ѓорѓија“, корисници на гарантирана минимална помош, ученици и претставници на Македонски шуми **заеднички засадија повеќе од 100 садници аризонски чемпреси**, додека последниот „Зелен караван“ се одржа во паркот „Фредерик Шопен“ во Кисела Вода.

Проектот „Младински политики по мерка на младите“ заврши со **24 усвоени регионални мерки**, од кои 13 веќе се реализирани, Регионална платформа за млади во девет општини од Пелагонискиот регион и прва национална проценка за примената на Законот за младинско учество. Резултатите беа претставени на [завршниот настан](#) на 28 септември во Битола, пред повеќе од 100 учесници, меѓу кои и министерот Ѓоко Велковски. Врз основа на проценката, **Про локал ќе достави предлози за измени на Законот**

. Платформата поттикна и **натпревар за иновативни бизнис-идеи на млади** помеѓу 15 и 29 години, на кој од 18 пријави беа избрани три идеи.

Учеството на младите беше поттикнато и преку дебати. На 15 септември **во Липково** се одржа **интерактивната дебата „Гласот на младите во локалното одлучување“**, во организација на „Адрион“. На 17 септември [средношколците од СУГС „Сарај“ во Сарај учествуваа во јавната дебата „Како се носат одлуките во нашата заедница?“](#) и преку **симулација на седница на општинскиот совет** гласаа за приоритетно прашање. **Во Македонски Брод**, Анτικο организираше [тематски форум „Функционални механизми за младинско учество“](#), чии предлози ќе бидат основа за јавен документ. „Младите можат“ и „Супортко“ Кочани одржаа [серија застапувачки средби](#) за новиот протокол и прирачник за постапување со младите во кризни ситуации.

Во Штип, Винаца и Делчево беа документирани потребите и приоритетите на 545 жени и девојки, од кои произлегоа девет родово-буџетски иницијативи. Општина Штип ги поддржа трите иницијативи на ЕХО, а за една се разгледува вклучување во буџетот за 2027 година. Ова беше една од главните теми на [завршниот настан во Винаца](#) на 22 септември.

Пристапноста до јавниот превоз беше тема и на [форумот](#) што „Антико“ го организираше на 16 септември во Велес. Во Ресен пак,

[жените и локалните чинители разговараа за економското јакнење, женското претприемништво, самовработувањето и родово одговорното креирање локални политики и буџети](#), на средба на „Секогаш соживот“.

[Анализата на правната рамка за локален инспекциски надзор](#) , изработена од ИСППИ и ИДСЦС, покажува дека законот им дава можност на општините да формираат инспекциска служба, но не ги обврзува.

[Индексот на отвореност 2026](#)

покажа дека просечната отвореност на 81 општина е 39 проценти, а Крива Паланка повторно е најотворена со 73 проценти. Резултатите беа претставени на

тематскиот форум „Од отворена општина до активна заедница: Индексот на отвореност 2026 и граѓанското учество на локално ниво“

, што го организираа Метаморфозис, Рурална Коалиција и Блинк 42-21.

Друг аспект на борбата против корупцијата е пристапот до информациите за вистинските сопственици на компаниите

. Центарот за граѓански комуникации подготви

документ за јавни политики за подобрување на користењето на овие информации

¹

кој предлага поевтин или бесплатен пристап и објавување на имињата на сопствениците на фирмите што добиваат јавни набавки. Конект и ИМКА Битола организираа јавна расправа за измените на Законот за донации и спонзорства во јавните дејности

, со 65 учесници од институциите, граѓанските организации и деловниот сектор.

